

TALOUSARVIOALOITE 277/2007 vp

Määrärahan osoittaminen Museoviraston Vaasan ja Hämeenlinnan aluetoimistojen toiminnan jatkamiseen ja alueverkoston kasvattamiseen

Eduskunnalle

Opetusministeriön toiminta- ja taloussuunnitelmien mukaisesti on Museoviraston tavoitteiksi hyväksytty yhteensä seitsemän aluetoimiston perustaminen. Suunnitelma toteuttaa valtioneuvoston hyväksymää arkkitehtuuripoliittista ohjelmaa ja rakennusperintöstrategiaa. Vuoden 2008 talousarvioesitys ei ole kuitenkaan varannut aluetoimistoille lainkaan rahaa.

Museovirasto on perustanut vuonna 2006 aluetoimistot Vaasaan ja Hämeenlinnaan valtion talousarvion mukaisesti. Pohjanmaalla ja Hämeessä toiminta on käynnistynyt hyvin. Maakuntien liitot, kunnat ja muut paikalliset tahot ovat tyytyväisiä aikaisempaa nopeampaan, paikalliset olot tuntevaan asiantuntijapalveluun. Kaavoituksessa ja rakentamisen ohjauksessa kulttuuriympäristöä koskevat ristiriidat ovat vähentyneet ja lieventyneet. Maakuntatason kiinteä yhteistyö on mahdollistanut uutta luovaa kehittämistyötä liittyen esimerkiksi kulttuuriperintömatkailuun.

Seuraavien kahden aluetoimiston (Rovaniemi ja Kuopio) perustaminen suunniteltiin tapahtuvaksi vuonna 2007, mutta Museovirastolle osoitettujen huomattavien tuottavuusohjelmaleikkausten vuoksi virasto ei ole voinut näitä perustaa. Aluetoimistoille on erittäin suuri tarve ja kysyntä, mutta niiden toteutuminen on jälleen vaakalaudalla. Talousarvioesityksessä vuodelle 2008 ei ole määrärahoja uusien aluetoimistojen perustamiseen. Rovaniemen ja Kuopion toimis-

tojen jälkeen Museoviraston tavoitteena on perustaa vielä omat aluetoimistot Ouluun, Mikkeeliin ja Turkuun.

Noin kaksi kolmasosaa Suomen kansallisvaltalaisuudesta on sidottuna rakennettuun ympäristöön. Kulttuuriympäristöt muodostavat keskeisen vetovoimatekijän esim. matkailun kehittämisessä. Kulttuuriympäristön, muinaisjäännösten ja rakennusperinnön vaaliminen toteutetaan pääasiassa maankäyttö- ja rakennuslain nojalla (valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet, inventointi- ja suojelutavoitteet, viranomaisneuvottelut, asiantuntijalausunnot, restaurointitoiminnan ohjaus ja valvonta). Jotta kaavoitustyö ja rakentaminen voisivat edetä ripeästi ja joustavasti, on suojeluintressien yhteensovittamisen tapahtuttava mahdollisimman aikaisessa vaiheessa.

Museoviraston työtehtävät ovat kasvaneet jatkuvasti, mutta sille osoitettu tuottavuusohjelman mukainen henkilöstön vähentämistavoite yhdessä toimintamäärärahojen leikkausten kanssa on lamaannuttamassa viraston asiantuntija- ja viranomaistoiminnan. Suunniteltujen uusien aluetoimistojen perustaminen on mahdotonta. Vaarassa ovat myös jo toimintansa aloittaneet kaksi aluetoimistoa. Samanaikaisesti joudutaan viraston keskusyksikössä vähentämään kulttuuriympäristön asiantuntijavirkoja.

Aluetoimistojen tarkoituksena on tuoda kulttuuriympäristön suojeluun tarvittava asiantuntemus ja alan palvelut lähelle paikallisia päätök-

sentekijöitä ja asukkaita. Tämä nopeuttaa kaavoitustyötä ja mahdollistaa ristiriitojen yhteensovittamisen jo kaavoituksen alkuvaiheessa. Hyvästä ja nopeasta palvelusta, alueellisesta verkostoitumisesta ja erilaisista kehittämishankkeista on saatu myönteistä palautetta niin Hämeenlinnan kuin Vaasankin aluetuimistojen suhteen. Runsaan vuoden kokemus on osoittanut, että aluetuimistot ovat voineet osallistua ennakoiviin viranomaisneuvotteluihin ja näin ratkaisevalla tavalla osaltaan nopeuttaa maankäytön suunnittelua.

Tällä hetkellä virasto antaa runsaat tuhat lausuntoa vuodessa. Keskimääräinen lausunnonantokaika on noin 37 vuorokautta, kun taas aluetuimistoissa on pystytty lausunnot valmistelemaan 20 vuorokauden sisällä. Museoviraston resurssien vähentäminen on merkinnyt lausuntoaikojen kohtalokasta pidentymistä nimenomaan Helsingin keskustuimipisteen osalta, josta lisäksi on mahdotonta osallistua ennakoiviin viranomaisneuvotteluihin. Museoviraston resurssien karsiminen on myös johtanut siihen, että valtakunnallisten alueiden käyttötavoitteiden tarkistamistyö

rakennetun kulttuuriperinnön osalta on viivästynyt yli vuodella. Mikäli uusien aluetuimistojen perustamiseen ei saada lisärahoitusta, tulee se suurimmassa osassa maata merkitsemään kaavoitustyön huomattavaa hidastumista, valitusten määrän kasvua ja rakentamisen estymistä.

Kahden vastaperustetun aluetuimiston (Vaasassa ja Hämeenlinnassa) vuotuiset kustannukset ovat yhteensä noin 380 000 euroa ja kahden uuden tuimiston (Rovaniemelle ja Kuopioon) perustaminen nostaa summan 760 000 euroon. Vaadimme toiminnan jatkuvuutta ja opetusministeriön vuosien 2007—2011 toiminta- ja taloussuunnitelmassa pitäytymistä.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että eduskunta ottaa valtion vuoden 2008 talousarvioon momentille 29.80.04 lisäyksenä 760 000 euroa Museoviraston vuonna 2006 perustamien Vaasan ja Hämeenlinnan aluetuimistojen toiminnan jatkamiseen ja alueverkoston kasvattamiseen.

Helsingissä 24 päivänä syyskuuta 2007

Miapetra Kumpula-Natri /sd
Håkan Nordman /r
Päivi Lipponen /sd
Johannes Koskinen /sd

Satu Taiveaho /sd
Jutta Urpilainen /sd
Tarja Filatov /sd